

PROTOCOL ZIEKTE EN ZIEKTEBELEID

Mei, 2018

Inleiding

Als ouder kies je o.a. voor een Kinderdagverblijf omdat een goede opvang voor je kind gegarandeerd is. Een uitzondering vormt echter een ziek kind. Zieke kinderen kunnen KinderKade niet bezoeken. Daar zijn goede redenen voor. Dan rijst de vraag vanzelf: wanneer is een kind ziek? In dit protocol wordt uitgelegd hoe we met zieke kinderen omgegaan en wat de richtlijnen bij het toedienen van medicijnen zijn. Alle handelingen worden verricht met inachtneming van ons Protocol Hygiëne. Kinderen die tijdens hun verblijf op KinderKade ziek worden, moeten zo snel mogelijk door de ouders/verzorgers of eventuele vervangers worden opgehaald. **Zorg daarom altijd voor noodopvang alsjeblieft!**

Zieke kinderen

Wat is ziek? Kinderen zijn ziek wanneer:

- Zij zich niet lekker voelen: huilerig, hangerig, pijn, geen eetlust, diarree, overgeven e.d.
- Ze 1 op 1 aandacht van de groepsleiding nodig hebben
- Hun lichaamstemperatuur boven de 38°C is (koorts)

a) Bij koorts merken we op dat dit zeer kind-afhankelijk is. Het ene kind voelt zich met 38°C niet lekker, terwijl een ander kind bij een lichaamstemperatuur van 39°C nog lekker aan het spelen is. Sommige kinderen hebben vaak verhoging terwijl andere kinderen nooit koorts hebben. Bij het bekijken of een kind bij KinderKade mag blijven of kan komen wordt in eerste instantie uitgegaan van de lichaamstemperatuur, maar wordt ook gekeken naar het kind.

b) Een kind dat 1 op 1 aandacht nodig heeft voelt zich niet lekker, om wat voor reden dan ook. Wij vinden dat kinderen zich dan thuis het beste op hun gemak voelen, kunnen rusten en beter worden. In de groep is het erg moeilijk voor de groepsleiding om zich op één kind te richten. Breng je kind dan niet als je dit merkt. Wij zullen anders bellen om je kind te komen halen mochten we zien dat hij/zij zich ongelukkig voelt.

c) Werkende ouders zijn afhankelijk van de continuïteit van de opvang. Om die reden zal door het personeel zorgvuldig worden omgegaan met de uitvoering van het ziektebeleid en zullen ouders, van wie het kind een ziekte heeft, rekening moeten houden met ouders van wie het kind risico loopt ook besmet te worden. In sommige gevallen loopt ook de groepsleiding gevaar om besmet te worden, waardoor zij niet kunnen werken. Omdat dit ten koste gaat van de continuïteit van de opvang **vragen wij ouders om kinderen die ziek zijn echt even thuis te houden.** Het gaat hier wel om meer dan een gewone verkoudheid. Zie hiervoor ook onze Huisregels en de map Gezondheidsrisico's in een Kindercentrum van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (witte kast bij de trap): daarin staan de meest voorkomende kinderziekten en hoe wij daar als Kindercentrum mee om dienen te gaan.

Niemand vindt het leuk om ziek te zijn, ook kinderen niet. Maar om weerstand op te bouwen en je lichaam te reinigen is het (soms) nodig om ziek te worden. Maar het is

niet nodig om expres ziek te worden door anderen of anderen ziek te maken. Hier zit nu het dilemma voor jonge kinderen in de Kinderopvang. Door een ziek kind naar ons te brengen (en zeker bij de allerjongsten) stel je andere kinderen onnodig bloot aan bacteriën/infecties.

Met name als het gaat om besmettingsgevaar zoals bijvoorbeeld diarree, oogontsteking, krentenbaard en koortslip -ook al lijkt de aandoening onschuldige jongste groep is erg gevoelig en kwetsbaar.

Wij begrijpen heel goed dat het soms erg moeilijk is (zeker als je kind wat vaker ziek is) om thuis opvang te regelen of om steeds een vrije dag te nemen. Maar bekijk het ook eens van de andere kant: als jouw kind ziek wordt door een ander kind dan ben je hier zeer waarschijnlijk ook niet blij mee. En wanneer ons personeel ziek wordt, kunnen wij niet meer de goede opvang bieden die we graag willen.

Wijze van handelen door de leidsters

Indien een kind ziek wordt op KinderKade worden de ouders/verzorgers op de hoogte gebracht en overleggen we of hun kind opgehaald moet worden.

Indien er een (overdraagbare) ziekte heerst onder de kinderen, worden de ouders daarvan op de hoogte gebracht: mondeling via de groepsleiding en via een mededeling op de deur in de hal.

Onderstaande richtlijnen zijn aanleiding voor de groepsleiding om de ouders te bellen:

1. Gedrag
2. Lichamelijke kenmerken
3. Andere signalen
4. Lichaamstemperatuur boven de 38 °C
5. Wens van de ouders wanneer ze over de veranderende situatie van hun kind geïnformeerd willen worden

Hierna wordt overlegd of een kind kan blijven en dat ouders (of noodopvang!) stand-by zijn om alsnog hun kind te komen halen.

Zieke kinderen krijgen hun eigen handdoek en speelgoed, die direct worden schoongemaakt als een kind is uitgespeeld of opgehaald wordt. Mocht een ziek kind zich willen verkleeden dan gaan die kleren na het spelen in de was. Alle kinderen krijgen een eigen bord, beker en bestek, maar bij zieke kinderen letten we er extra op dat niemand anders deze gebruikt.

We letten erop dat kinderen met een koortslip niemand zoent. (Stoffen) speelgoed en knuffels gaan direct de was in als er mee gespeeld is door een kind met koortslip.

Kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben laten we extra hun handen wassen. We knippen eventueel hun nagels korter en waar nodig dekken we de wondjes/blaasjes af met een gaasje.

Kinderziekten

Op advies van de GG&GD Gezondheidsrisico's in het Kindercentrum (blz. 67 t/m 127, zie map in witte kast in de hal) is er aparte aandacht voor de volgende ziekten en hanteren wij het advies conform de norm van GG&GD. We benoemen in dit protocol alleen de meest voorkomende kinderziekten. **Wering betekent dat een kind niet mag komen naar KinderKade.**

Voor de meeste kinderziekten geldt dat de besmetting al plaatsvindt voordat de ziekte ontstaat/zichtbaar is. Voor alle aandoeningen geldt ook hier dat we de punten a, b en c van pagina één (zieke kinderen) in de gaten blijven houden en dit een reden kan zijn om een kind te laten ophalen of niet mag komen.

Diarree: Als er sprake is van meer dan 3x per dag waterdunne ontlasting, spreekt men van diarree. Dit kan verschillende oorzaken hebben. Veelal aanleiding om ouders te bellen/kind te weren is dat een kind zich niet lekker voelt (zie kopje zieke kinderen en punten a,b,c). Alleen bij bloederige diarree is wering noodzakelijk, dan is het zaak om naar de huisarts/het ziekenhuis te gaan. Uitzondering: een kind met diarree als gevolg van het doorkomen van tanden wordt WEL toegelaten; hier is geen besmettingsgevaar.

Hand, voet en mondziekte: Blaasjes in de mond, op de handpalmen en voetzolen. Wering is niet noodzakelijk omdat de ziekte niet ernstig verloopt. Het geneest meestal binnen een week maar kan wel pijnlijk zijn voor kinderen is onze ervaring. Veelal aanleiding om ouders te bellen/kind te weren omdat een kind zich niet lekker voelt (zie kopje zieke kinderen en punten a,b,c).

Hoofdluis: Jeuk vooral achter de oren en in de nek. Luizen lopen over via haar-op-haar contact. Wering is niet nodig. Wel vragen wij ouders om gedurende 14 dagen dagelijks ('s morgens en 's avonds) het haar te kammen met een speciale netenkam. Zie verder blz. 84 GG&GD Gezondheidsrisico's in het Kindercentrum. Wij laten altijd weten dat er Hoofdluis heerst en bellen ouders zodra wij constateren dat hun kind luis heeft. Zo kan er op tijd gehandeld worden. Mocht een kind toch nog hoofdluis hebben de volgende keer dat het naar KinderKade komt, dan zullen wij bellen om je te informeren.

Kinkhoest: Begint als een gewone verkoudheid maar wordt flinke hoestbuien en slijm. Eten wordt vaak uitgebraakt. Is besmettelijk, maar wering is niet nodig. De besmetting heeft al plaatsgevonden voor de diagnose is gesteld. Veelal aanleiding om ouders te bellen/kind te weren is dat een kind zich niet lekker voelt (zie kopje zieke kinderen en punten a,b,c). Als er kinkhoest wordt geconstateerd, wordt dit aan alle ouders bekendgemaakt. Het kan risicovol zijn voor zeer jonge baby's die nog niet ingeënt zijn met D(ifterie)K(inkhoest)T(etanus)P(olio).

Koortslip: Blaasjes rond de mond/op de lip. Wering is niet nodig. Doordat het herpes simplex virus bij zeer veel mensen voorkomt en deze mensen steeds weer opnieuw

besmettelijk zijn, is de infectie gedurende de jeugd moeilijk te voorkomen. Zie voor onze maatregelen de extra hygiëne.

Krentenbaard: Blaasjes die openbarsten waarop een gele korst komt, vervolgens verspreid het zich tot "baard". Dit is zeer besmettelijk, maar wering is niet noodzakelijk. Wel adviseren we dat je kind met antibiotica behandeld wordt. Dan is na 48 u de besmettelijke periode voorbij.

Mazelen: Hoge koorts, verkouden, droge hoest, rode ogen, rode vlekken. Kinderen zijn in principe ingeënt tegen B(of)M(azelen)R(ode hond). Wering is niet nodig omdat al voor het ontstaan van de verschijnselen de besmetting heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn kinderen met Mazelen meestal te ziek om naar ons te komen.

Middenoorontsteking/Loopoor: Flinke oorpijn, koorts, hangerig/huilerig. Is vergelijkbaar met een verkoudheid en wering is daarmee niet nodig. Wel is een kind met oorontsteking meestal erg ziek. Zolang je kind koorts en/of pijn heeft, heeft het extra zorg en aandacht nodig zoals regelmatig het oor schoonmaken. Dit kan daarom aanleiding zijn om ouder/verzorgers te bellen en een kind op te laten halen (zie kopje zieke kinderen en punten a,b,c).

Oogontsteking: Rode ogen, opgezette oogleden, gele of groene pus uit het oog. Is meestal een gevolg van een flinke verkoudheid (snot wordt in de ogen gewreven door het kind zelf) en verloopt meestal niet ernstig. Wering is niet nodig. Veelal aanleiding om ouders te bellen is dat een kind zich niet lekker voelt (zie kopje zieke kinderen en punten a,b,c).

Verkoudheid: Niezen, hoesten, snot, hoofdpijn, soms keelpijn, soms koorts. Wering is niet nodig. Verkoudheid is een onschuldige aandoening die niet te vermijden is. Aanleiding om ouders te bellen kan zijn dat een kind zich niet lekker voelt (zie kopje zieke kinderen en punten a,b,c).

Vijfde Ziekte: Eerst vlekjes (gezicht en daarna lijf) en dan koorts. Wering is niet nodig. Op het moment dat de diagnose is gesteld dan is de besmetting voorbij. Zwangere vrouwen en kinderen met bloedziekten moeten wel oppassen. Wij laten daarom altijd weten als er vijfde ziekte is geconstateerd.

Waterpokken: Lichte koorts, dan rode bultjes die blaasjes worden (meestal beginnend op de buik) en dan jeuk. Wering is niet nodig omdat de besmetting al heeft plaatsgevonden voordat de blaasjes ontstaan. Pasgeborenen en zwangere vrouwen die geen waterpokken hebben gehad moeten oppassen. Wij laten het daarom altijd weten als er waterpokken heerst.

Zesde Ziekte: Eerst hoge koorts (heel soms koortsstuip) en na 3 dagen kleine rode vlekjes op de romp. Wering is niet nodig omdat het een onschuldige ziekte betreft.

Voor alle andere aandoeningen/ziekten dan hierboven beschreven geldt dat een kind niet mag komen naar KinderKade!

Bescherming medewerkers

De groepsleiding is niet bevoegd om medische handelingen uit te voeren. Mocht er zich een situatie voordoen waarin het noodzakelijk is dat er bij een kind een (para-)medische handeling verricht moet worden, dan zal de leiding per geval beslissen of aan dit verzoek gehoor kan worden gegeven.

Er wordt bij het toedienen van medicatie of uitvoeren van (para-)medische handelingen altijd met zorgvuldigheid gehandeld. Toch kan het gebeuren dat er een vergissing wordt begaan of een fout gemaakt. In dit geval kan KinderKade en/of de medewerker zelf strafrechtelijk of civielrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Om dit zo goed mogelijk te voorkomen hebben we een formulier opgesteld waarin aangegeven staat op welk moment welke medicatie gegeven moet worden of welke (para-)medische handeling moet worden uitgevoerd. Ouders/ verzorgers tekenen dat zij de verantwoordelijkheid hiervoor nemen. Zonder ondertekening worden geen (para-)medische handelingen uitgevoerd en geen medicatie toegediend.

Uitzonderingen hierop zijn:

Geneesmiddelen zonder voorschrift

Verstrekking gaat alleen op verzoek van ouders. Zij kunnen hiervoor toestemming geven via het formulier. Denk hierbij aan neusspray, chamodent, hoestdrank.

Wij zijn geen voorstander van Paracetamol of Sinasspril geven dat daarom niet. De koorts en/of pijn wordt hiermee onderdrukt en een kind *lijkt* minder ziek. Wij verwachten dan ook dat ouders ons melden dat zij hun kind thuis Paracetamol of Sinasspril hebben gegeven, zodat wij weten dat een kind iets onder de leden heeft en wij niet verrast worden als een kind zich plotseling ziek voelt, zodat wij dan pas kunnen bellen om een kind op te laten halen.

Geneesmiddelen met voorschrift

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook op KinderKade. Denk hierbij aan inhaleer/puf apparaatje bij astma, antibiotica, zetpillen. Ouders/verzorgers verlenen eerst schriftelijk toestemming voordat de groepsleiding deze medicatie mag toedienen.

De groepsleiding geeft mondeling aan elkaar door wanneer de medicatie is gegeven en schrijven dit op het bord in de groep.

Aandachtspunten

- a) Geneesmiddelen worden altijd bewaard in de originele verpakking. Hierbij is het van belang dat er op de verpakking duidelijk is aangegeven hoeveel, wanneer en op welke wijze de medicatie toegediend moet worden.
- b) De uiterste gebruiksdatum wordt gecontroleerd, de datum van opening zetten we duidelijk op de verpakking.

- c) We schrijven duidelijk de naam van wie het medicijn is op de verpakking. Dit gaat in de koelkast waar nodig of we leggen hoog in het bovenkastje. Bij de BSO gaat het in een hoog keukenkastje.
- d) Geneesmiddelen worden nooit voor het eerst op KinderKade gegeven, dit moet thuis al eens gebeurd zijn. Dit in verband met allergische reacties of bijwerkingen die op zouden kunnen treden.
- e) Er zijn plastic wegwerp handschoenen aanwezig indien dit nodig is om te gebruiken.
- f) Pleisters zijn waterafstotend en worden, indien nodig, vervangen.
- g) Pleisters worden gebruikt bij bloedende wonden i.v.m. de hygiëne.
- h) Wonden die lekken door vocht, pus of bloed worden gedept en waar nodig afgedekt.
- i) De koortsthermometers worden zorgvuldig gereinigd met water en zeep en daarna met alcohol gedesinfecteerd. Voor BSO gebruiken we een oorthermometer omdat er geen commode is en kinderen zich te groot voelen om blote billen te tonen. Daar hebben we respect voor. Voor elk kind wordt een nieuw schoon hoesje gebruikt.
- j) Materialen en oppervlakten bevuild met pus, wondvocht of bloed worden direct schoongemaakt met water en zeep en daarna met alcohol gedesinfecteerd.
- k) Na aanraking met pus of wondvocht wassen we direct onze handen.
- l) Voor en na crème/zalf op doen wassen we onze handen.
- m) Voor en na wondbehandeling wassen we onze handen.
- n) Bijzonderheden worden vastgelegd in het dossier van het betreffende kind.
- o) Gemorst bloed wordt met papier verwijderd. De ondergrond wordt dan schoongemaakt met water en zeep en daarna met alcohol gedesinfecteerd.

Noodsituaties

De Wet BIG is slechts van toepassing op medische handelingen die beroepsmatig worden verricht. In noodsituaties wordt iedereen geacht naar beste vermogen te handelen en kan het verrichten van voorbehouden handelingen in strijd met de wet zelfs noodzakelijk zijn. In dat geval is er sprake van overmacht en levert de hulpverlening geen strafbaar feit op.